

CONTENTS

HISTORY AND THEORY OF STATE AND LAW

Значення рішень Європейського суду з прав людини проти України у сфері протидії дискримінації Бачинська О.-М. І.	8
Право на справедливий судовий розгляд в аспекті вимог Європейського суду з прав людини Бобровник С. В.	11
Предмет теорії права та держави та його вплив на юридичну практику Бондаренко Б. Д.	15
Система ознак судової влади Булкат М. С.	18
Напрями формування та реалізації державних молодіжних програм Гавловська А. О., Тихомиров Д. О.	22
Особливості реалізації права особи на захист за австрійським Кримінально-процесуальним кодексом 1873 р. Галабурда Т. І.	26
Деякі питання прокурорського нагляду за законністю порушення формального дізнання по державних злочинах у Російській імперії Горбачов В. П.	29
Дотримання принципу гендерної рівності у представницьких органах влади на муніципальному рівні: загальноправовий аспект Грицай І. О.	33
Деякі аспекти діяльності органів нотаріату в Західноукраїнській Народній Республіці Долинська М. С.	36
Природно-правова креативність менталітету Коваль І. М.	39
Розвиток європейського законодавства про товариства (XIX ст.) Коритко Л. Я., Дудич А. В.	42
Горизонтальна інфраструктура правового порядку як прояв правової активності та свободи суб'єктами права Крижановська О. В.	45
Поняття та ознаки державного режиму Марущак О. А.	49
Законність як соціальна цінність Назаренко О. А.	51

Поняття правового інтересу та його співвідношення із суміжними правовими категоріями	
Наливайко О. І., Солдатенко С. В.	55
Етнічний профайлінг як фактор дискримінації у правоохоронній діяльності	
Орлова О. О., Мороз Ю. Г., Філіпніна Л. А.	58
Історико-правовий аналіз декларацій про державний суверенітет Республіки Білорусь і України	
Підкова І. З.	62
Право, релігія та мораль в контексті забезпечення належного впорядкування суспільних відносин	
Сидоренко В. В.	66
Спільне та відмінне в поглядах українських і білоруських істориків права на державотворчі та правотворчі процеси в Білоруській Народній Республіці	
Чубата М. В.	69

CONSTITUTIONAL AND MUNICIPAL LAW

Правова практика Європейського суду з прав людини у забезпеченні прав і свобод громадян на шлюб і сім'ю	
Антонова О. Р.	73
Система захисту прав і свобод людини і громадянина як інтегративний феномен сучасної юриспруденції	
Бєлов Д. М., Громовчук М. В.	76
The role of the constitutional doctrine in the formation of the legislation of Ukraine	
Вілюшківська О. В.	81
До питання про визначення сутності децентралізації публічної влади у правовій доктрині	
Закморна К. О.	84
Istota i znaczenie funkcji ustawodawczej komisjiów rady państwa w Polsce	
Zozuliya O. I.	87
Декларація про свободу політичних дебатів у засобах масової інформації: роль у правозастосуванні при реалізації конституційного права на свободу думки і слова	
Кляпич М. С.	91
Students rights ombudsman in the European Union countries and Ukraine: from the history of establishment	
Koval T. V.	94

Генеза конституційних положень соціального спрямування	
Коптун В. І.	97
Незалежне та/або несвоєчасне виконання судом рішень як невідомі головних об'єктів держави	
Комарова А. Ю.	101
Реформування представницької форми народоуправління як чинник удосконалення демократії в Україні	
Лук'янова Г. Ю.	105
Судова форма конституційної відповідальності міністрів: досвід Словенії та Польщі	
Муртішева А. О.	108
Конституційно-правовий статус прокуратури України та її місце в системі органів державної влади	
Ногіна К. О.	111
Уповноважений з прав людини (омбудсмен) як складно-структурований інститут	
Рябовол Л. Т.	115
Реалізація права осіб з інвалідністю на працю як крок до створення інклюзивного суспільства	
Філішська Н. О.	118

CIVIL LAW AND CIVIL PROCEDURE FAMILY LAW

До поняття коносаменту за законодавством України	
Буряк Я. Я.	121
Концепція трасту як виклик ідеї неподільності права власності в Україні	
Будяки І. В.	124
Електронне судочинство: становлення, переваги, проблеми	
Вериндубов І. В., Бєлікова С. О.	127
Окремі особливості взаємодії приватного та публічного права у законодавстві України	
Гнатів О. М.	130
Особливості цивільно-правового захисту інформаційних прав	
Гуляй О. П.	133
До питання про строк договору оренди земельної ділянки	
Гуляй П. Д.	137
Юридична характеристика правової природи правочинів із ватами волі в контексті гармонізації законодавства України із законодавчими актами Європейського Союзу	
Зубкова Л. А.	141

Обмеження права власності у законодавстві зарубіжних країн
Кізілов С. А. 144

Договір доручення за участю неповнолітньої особи
Ключковська Н. І. 147

Новий погляд на роль прокурора в цивільному судочинстві України
в умовах європейської інтеграції
Короса С. О. 147

Правова сутність споживчої фінансової послуги
Лепех С. М. 150

Окремі проблемні аспекти правового регулювання
встановлення та реалізації сервіту в Україні
Мазур В. В. 153

Врегулювання спору за участю судді в цивільному процесі:
проблемні аспекти
Можайкіна О. С. 156

Провадження у справах за участю іноземних осіб
Пасайлюк І. В. 160

Майно як особливий об'єкт за частиною 1 статті 190
Цивільного кодексу України
Ріш Ф. Ю. 163

Правове регулювання криптовалюти
як об'єкту цивільних прав в Україні
Скрипник В. Л. 169

Визнання фізичної особи безвісно відсутньою
за цивільним законодавством України: питання теорії та практики
Стефанишин Н. М. 172

Щодо питання визначення об'єкта права власності: річ або майно
Ходіко Ю. Є. 176

Глобальний кодекс примусового виконання
та виконавчий процес України
Шербак С. В. 179

COMMERCIAL LAW AND COMMERCIAL PROCEDURE

Представництво прокурором інтересів держави
в суді відповідно до норм оновленого
господарського процесуального кодексу України
Казак О. А. 183

Реформування ринку електроенергетики в Україні
на основі зарубіжного досвіду
Марченко В. Ю. 186

Комерційне підприємництво як важливий фактор
розвитку ринку товарів та послуг
Починок К. Б., Макаренко А. С. 189

LABOUR LAW AND SOCIAL SECURITY LAW

Місце трудового права в сучасній системі права України
Величко Л. Ю. 193

Статус сезонних працівників в Україні та Польщі
Дудін В. М. 196

До проблем при реалізації та застосуванні права на працю
Євхутин І. М., Демків Р. Я. 200

Legal strengthening of rights of fired employees
Kuselova O. I. 203

AGRICULTURAL AND ENVIRONMENTAL LAW. LAND LAW

Оцінка впливу на довкілля як гарантія забезпечення
екологічних прав в Україні
Антонюк У. В. 205

До питання останніх тенденцій підвідомчості земельних спорів
Макаренко Н. А. 208

До питання про удосконалення системи реєстрації прав
на нерухоме майно в Україні
Чурилова Т. М., Росохін А. М. 211

До питання раціонального використання земель як умов їх охорони
Якимець О. І. 215

ДО ПИТАННЯ РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ ЯК УМОВИ ЇХ ОХОРОНИ

Якимець О. І.

*професор кафедри цивільного права і процесу
Національної академії внутрішніх справ України
м. Київ, Україна*

Земля – найперше і найголовніше джерело всякого багатства. Це матеріальна першооснова благополуччя народу. Як просторовий операційний базис земля використовується у всіх галузях народного господарства. У сільському господарстві земля є основним і незамінним засобом виробництва, її нічим іншим замінити неможливо. Вона є матеріальною основою всякого процесу виробництва і загальним знаряддям праці.

Однією з характерних особливостей землі є її просторова обмеженість, яка не може бути усунена людьми. Ця особливість землі повинна завжди враховуватись людиною, що відіграватиме позитивну роль в її збереженні. Науково обґрунтоване, раціональне використання всіх земель, їх охорона і всебічне підвищення родючості ґрунтів – загальнонародне завдання.

Відповідно до положень Конституції України, земля є основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави [1].

Сучасне використання земельних ресурсів України не відповідає вимогам раціонального природокористування. Порушено екологічно допустиме співвідношення площ ріллі, природних кормових угідь, лісових насаджень, що негативно впливає на стабільність агроландшафту.

Якісний стан земельного фонду постійно погіршується. В окремих районах, де проведено осушення земель, відбувається неконтрольоване зниження рівня ґрунтових вод, зменшення потужності органічної маси, а в районах зрошення – підтоплення і засолення ґрунтів, деградація чорноземів, що призвело до негативних екологічних наслідків у районах Полісся та півдня України. Нині 14,8 відсотка загальної площі поливних земель піддаються еродуванню, 1,5 відсотка – перезволоженню, понад 4 відсотки є солонцюваті та засолені. Збільшення мінералізації ґрунтових вод загрожує вторинним засоленкам земель. Майже на всіх землях спостерігається неухильне зниження вмісту гумусу в ґрунтах. Тільки за 20 років (з 1961 року по 1981 рік) середній вміст гумусу в ґрунтах України знизився з 3,5 до 3,2 відсотки [2].

Питання раціонального використання та охорони земель репрезентовані в працях таких учених – юристів, як В. І. Андрейцев, Г. І. Балюк, І. А. Дмитренко, С. Б. Гавриш, А. П. Гетьман, І. О. Іконицька, П. В. Кулинич, В. І. Семчик, Д. В. Санніков, А. М. Мірошниченко, Н. І. Титова, О. О. Погрібний, Ю. С. Шемшученко, М. В. Шульга.

Забезпечення раціонального використання та охорони земель – один з основних принципів земельного законодавства, який закріплений в ст. 5 Земельного кодексу України [3]. Раціональне використання землі передбачає взає-

мозв'язок досягнення необхідного ефекту, який отримано від господарського експлуатації землі при мінімальних затратах з одначасним збереженням і рашенням землі в процесі її використання. Цей принцип тісно і нерозривно пов'язаний з такими принципами, як цільовий характер використання земель та стабільність, сталість прав на землю.

Як зазначає А. М. Мірошніченко, на даний час аграрна наука сформулювала детальні правила раціонального використання земель. Проблемою є те, що такі правила мають переважно характер наукових рекомендацій, а не правових норм [4, с. 414].

За останні роки у науковій літературі сформувалися три підходи до співвідношення понять «охорона земель» та «раціональне використання». На думку однієї групи авторів, раціональне використання – це використання земель собою самостійні групи суспільних відносин, тобто це різні явища у сфері екологічної суспільства і природи [5, с. 130].

Друга група авторів, зокрема Харьков В. Н. наголошує, що під раціональним використанням землі слід розуміти ефективне, цільове використання земель, здійснюване з дотриманням публічних інтересів, з урахуванням екологічних зв'язків у навколишньому природному середовищі та у взаємодії з охороною землі як основи життєдіяльності людини [6, с. 37].

Третя група авторів вважає, що поняття «правова охорона земель» має по-внутрішньому право на існування, але вживатися воно повинне в тих випадках, коли мова йде про невикористовувані земельні ділянки. У тих же випадках, коли земельні ділянки використовуються як засоби сільськогосподарського виробництва «раціональне використання земель» [7, с. 141].

Треба визначити, що проблема раціонального використання земель – це в першу чергу проблема внутрігосподарська. Вона вирішується кожним господарством зокрема, тому варто підкреслити, що в нашому законодавстві внутрігосподарський західом покращення використання земель приділяється недостатньо уваги. Цей отріх однак мірою характерний і для наукових досліджень, присвячених праву землеволодіння і землекористування.

Подальше покращення внутрігосподарського використання земель – проблема багатопланова. Але ми торкнемося лише двох її аспектів. Одним з них є визначення та нормативне закріплення оптимальних, науково-обґрунтованих розмірів земельних масивів виробничих підрозділів сільськогосподарських підприємств, з урахуванням місцевих умов та особливостей порядку реалізації своїх земельних прав. Раціональні розміри землеволодіння – запорука ефективного використання сільськогосподарських угідь.

Другим аспектом внутрігосподарського використання земель сільськогосподарськими підприємствами є підвищення загальної культури земельного робства, розширення і поглиблення знань працівників полів про землю як головний засіб виробництва у сільському господарстві.

Характерними рисами внутрігосподарських заходів раціонального використання земель є універсальність і врахування конкретних місцевих умов. Як відомо, сільське господарство України розвивається в самих різних ґрунтово-

кліматичних зонах – від перезволожений до засушливих зон. Це належить враховувати господарствам при здійсненні землекористування.

Зростання родючості земель – першочергова задача, яку повинно вирішувати кожне господарство. Зрошення і осушення, покращення ґрунтів і пасовищ, охорона ґрунтів від водної та вітрової ерозії, застосування правильних сівозмін, ефективне використання органічних та мінеральних добрив – ось далеко не повний перелік факторів, від яких вирішальною мірою залежить культура землеробства, зростання врожайності.

В забезпеченні раціонального використання землі, як основного засобу виробництва в сільському господарстві, важлива роль належить вихованню у працівників цієї галузі почуття відповідальності і зацікавленості в більш ефективному використанні сільськогосподарських угідь.

Отже, охорона земель забезпечується різними засобами. Важливою умовою їх охорони є раціональне використання земель. По-перше, воно сприяє їх охороні від всіх негативних ґрунтових процесів. По-друге, раціональне використання земель зберігає сільськогосподарські угіддя від безпідставних відводів для несільськогосподарських потреб. По-третє, раціональність виключає будь-яку безгосподарність у використанні землі.

Література:

1. Конституція України від 28.06.1996р. № 254 к/96 // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Про основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки. Постанова Верховної Ради України від 05.03.1998р. за № 188/98-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 38-39. – Ст. 248.
3. Земельний Кодекс України: чинне законодавство зі змінами та доповненнями станом на 20 груд. 2017. – К.: Паливода А.В., 2017. – 152 с. – (Кодекси України).
4. Мірошніченко А.М. Земельне право України: Підручник. – К.: Алгебра, КНТ, ЦУЛ, 2009. – 712 с.
5. Гаселька-Колотило Я.З. Окремі аспекти правової охорони земель в Україні / Я.З. Гаселька-Колотило // Державний контроль за дотриманням земельного та екологічного законодавства: стан, проблеми та шляхи вдосконалення: матеріали між нар. наук. прак. конф. (Київ, 17 червня 2008р.). – К.: Юридична думка, 2009. – С. 135-138.
6. Харьков В.Н. Раціональное использование земельных ресурсов: понятие и правовое регулирование / В.Н. Харьков // Государство и право. – 2000. – № 9. – С. 28-37.
7. Ибрагимов К.Х. Правовой режим земель сельскохозяйственного назначения / К.Х. Ибрагимов. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2004. – 397 с.

CERTIFICATE

OF PARTICIPATION

is hereby granted to

Iakymets Oleksii Ivanovich

for participating in the INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE

**MODERN JURISPRUDENCE
OF THE EUROPEAN UNION:
the interaction of law,
rulemaking and practice**

FUNDACJA INSTYTUT SPRAW
ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ (ISAP)

APRIL 17/2018
LUBLIN | Republic of Poland

INSTYTUT SPRAW
ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

ul. Tulipanowa 47, 20-827 Lublin

INSTYTUT SPRAW
ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

ul. Tulipanowa 47, 20-827 Lublin

dr hab. Janusz Niczyporuk,
profesor nadzwyczajny UMCS,
Chairman of Board of Institute
of Public Administration Affairs in Lublin

**MODERN JURISPRUDENCE
OF THE EUROPEAN UNION:
THE INTERACTION OF LAW,
RULEMAKING AND PRACTICE**

April 17, 2018

**FUNDACJA INSTYTUT SPRAW
ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ**

Lublin 2018